

COMPLEXUL
MUZEUL ȚĂRII CRIȘURILOR ORADEA

Simpozionul științific
Oradea
“900 de ani de devenire istorică”

Caiet program
Oradea, 10-11 octombrie 2013

COMITETUL ȘTIINȚIFIC

Dr. Nicolae Edroiu, prof. univ., membru corespondent al Academiei Române (președintele sesiunii științifice)

Dr. Șerban Turcuș, conf. univ., Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca

Dr. Ovidiu Mureșan, conf. univ., Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca

Dr. Sergiu Nistor, conf. univ., Univ. de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu", București, președintele ICOMOS România

Dr. Teodor O. Gheorghiu, arhitect, prof. univ., Universitatea „Politehnica” din Timișoara

Dr. Aurel Chiriac, prof. univ., Universitatea din Oradea, directorul Muzeului „Țării Crișurilor” din Oradea

Dr. Sorin Șipoș, prof. univ., Universitatea din Oradea, prorector managementul cercetării și relații internaționale

Dr. Ioan Horga, prof. univ., Universitatea din Oradea, decan Facultatea de Istorie, Relații Internaționale, Științe Politice și Științele Comunicării, co-director al Institutului de Studii Europene Debreceen-Oradea

Dr. Gabriel Moisa, conf. univ., Universitatea din Oradea, decan Facultatea de Istorie, Relații Internaționale, Științe Politice și Științele Comunicării

Dr. Florin Sfrengeu, Univ. din Oradea, director departament Istorie, Facultatea de Istorie, Relații Internaționale, Științe Politice și Științele Comunicării

Dr. Dumitru Sim, șef serviciu, Direcția Management Proiecte cu Finanțare Internațională, Primăria Mun. Oradea

Drd. Dumitru Noane, consilier administrare Cetatea Oradea, Direcția Management Proiecte cu Finanțare Internațională

Dr. Doru Marta, cerc. șt., Secția de Arheologie, Muzeul „Țării Crișurilor” din Oradea

Gruia Fazecaș, arheolog specialist, șef Secția de Arheologie, Muzeul „Țării Crișurilor” din Oradea

COMITET DE ORGANIZARE

Ilie Bolojan, primar, Primăria Municipiului Oradea (președinte)

Ovidiu Mureșan, viceprimar, Primăria Municipiului Oradea (vicepreședinte)

Mircea Oaie, director, Direcția de Monitorizare Cheltuieli de Funcționare și Organizare Evenimente, Primăria Municipiului Oradea

Dumitru Sim, șef serviciu, Direcția Management Proiecte cu Finanțare Internațională, Primăria Municipiului Oradea

Dumitru Noane, consilier administrare Cetatea Oradea, Direcția Management Proiecte cu Finanțare Internațională (secretar)

Dr. Sorin Șipoș, prof. univ., Universitatea din Oradea, prorector managementul cercetării și relații internaționale

Dr. Gabriel Moisa, conf. univ., Universitatea din Oradea, decan Facultatea de Istorie, Relații Internaționale, Științe Politice și Științele Comunicării

Dr. Aurel Chiriac, prof. univ., Universitatea din Oradea, directorul Muzeului „Țării Crișurilor” din Oradea

Dr. Doru Marta, cerc. șt., Secția de Arheologie, Muzeul „Țării Crișurilor”, Oradea

Gruia Fazecaș, arheolog specialist, șef Secția de Arheologie, Muzeul „Țării Crișurilor” din Oradea

ORGANIZATORI:

Primăria Municipiului Oradea

Universitatea din Oradea

Muzeul „Țării Crișurilor”, Oradea

PARTENERI :

Prefectura Județului Bihor

Consiliul Județean Bihor

Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniul Național Bihor

Serviciul Județean Bihor al Arhivelor Naționale

Ordinul Arhitecților din România – filiala Bihor

Fundația pentru Protejarea Monumentelor Istorice din Județul Bihor

Asociația „Gheorghe Șincai” a Studenților în Istorie de la Universitatea din Oradea

Asociația „Pro România Europeană” Oradea

SIMPOZIONUL ȘTIINȚIFIC

„ORADEA – 900 de ani de devenire istorică”

DESFĂȘURAREA LUCRĂRILOR

JOI 10 octombrie 2013:

Deschiderea oficială - Primăria Municipiului Oradea, Sala “Traian Moșoiu”

- 10.00 – 10.30 :- prezentarea participanților la simpozion:

- înregistrarea acestora;
- primirea mapelor de participare

- 10.30 – 11.00 :- deschiderea oficială a simpozionului științific „Oradea – 900”

- cuvânt de deschidere:

- dl. Primar Ilie Bolojan

- cuvântări:

- dl. Prefect Claudiu Pop
- dl. Președinte Cornel Popa
- dl. Prorector Sorin Șipoș

- 11.00 – 12.00 :- comunicări în plen (3 x 20 minute)

- 11.00-11.20 - acad. dr. Nicolae Edroiu, Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca al Academiei Române, “Scrierea româno-chirilică în Bihor în secolele XVII-XIX.”

- 11.20-11.40 - dr. Șerban Turcuș, conf. univ., Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea „Babeș-Bolyai”, “Documentul “fundațional” al Oradei (1113). Interpretări ecclesiologice și antroponimice.”

- 11.40-12.00 - arh. dr. Sergiu Nistor, președintele ICOMOS România, “Mecanismele protejării patrimoniului construit din România în fața provocărilor descentralizării”

- 12.00 – 12.30 :- pauză de cafea

- 12.30 – 13.30 :- lansare de cărți dedicate istoriei și arhitecturii Oradei:

- 12.30-13.00 - Doru Marta, “Cetatea Oradei. De la începuturi până la sfârșitul secolului al XVII-lea”, Ed. Muzeului Țării Crișurilor, Oradea, 2013

- 13.00 -13.30 - Mircea Pașca, “Oradea 1900. Un ghid de arhitectură”, Ed. Primus, Oradea, 2013

- 13.30 – 15.45 :- masa de prânz

A. Secțiunea de Istorie – Muzeul “Aurel Lazăr”

Moderatori:- prof. univ. dr. Sorin Șipoș, prof. univ. dr. Aurel Chiriac

- 16.00 – 17.30 :- comunicări pe secțiuni (6 comunicări x 15 minute)

I. Vremurile întemeierii:

- 16.00-16.15 - dr. Gheorghe Gorun - conf. univ., Universitatea Creștină Partium Oradea, “Orașul Oradea – creație a civilizației creștine europene”

- 16.15-16.30 - dr. Sorin Șipoș - prof. univ., prorector Universitatea din Oradea, “Ladislau al IV-lea Cumanul si Congregatia Generala de la Oradea din 1279”

II. Cetatea orădeană – nucleul dezvoltării orașului:

- 16.30-16.45 - dr. Mihai Georgiță - consilier, Arhivele Naționale – Serviciul Județean Bihor, “Considerații cu privire la primul atac turcesc(1474) asupra Oradiei”

- 16.45-17.00 - Alexandru Pop - specialist istoria farmaciei, “O protospîierie la sfârșitul sec. al XVI-lea în Cetatea Oradea”

- 17.00-17.15 - dr. Florina Ciure - șef Secția Istorie, Muzeul „Țării Crișurilor” Oradea, “Cucerirea Oradiei de către imperiali (1692) într-un izvor venețian contemporan”

- 17.15-17.30 - dr. Olimpia Mureșan - restaurator, Muzeul „Țării Crișurilor” Oradea, “Contribuții științifice la bibliografia Cetății Oradea”

- 17.30 – 17.45 :- pauză de cafea

- 17.45 – 19.30 :- comunicări pe secțiuni (7 comunicări x 15 minute)

III. Tradiție și moștenire culturală orădeană:

- 17.45-18.00 - dr. Aurel Chiriac - prof. univ., director Muzeul „Țării Crișurilor” Oradea, “Oradea. Artă și societate între sec. XII și prima jumătate a sec. XX. Schiță a unei sinteze”

- 18.00-18.15 - dr. Ovidiu Mureșan - conf. univ., Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea „Babeș-Bolyai”, “Oradea – cetate a culturii umaniste în secolele XV-XVII”

- 18.15-18.30 - dr. Vasile Sarca - muzeograf, Secția de Artă, Muzeul „Țării Crișurilor” Oradea, “Colecția de ex-libris din cadrul Secției de Artă a Muzeului Țării Crișurilor din Oradea. Contribuția unor graficieni orădeni la îmbogățirea colecției”

- 18.30-18.45 - dr. Radu Românașu - conf. univ., Departamentul de Istorie, Universitatea din Oradea, “Oradea – centru cultural la granița de vest a României întregite “

IV. Biserica și școala românească în Oradea:

- 18.45-19.00 - dr. Radu Milian - consilier, Arhivele Naționale – Serviciul Județean Bihor, “Considerații privind dezvoltarea învățământului orădean din evul mediu până în zilele noastre”

- 19.00-19.15 - dr. Cristian Apatî - consilier, Arhivele Naționale – Serviciul Județean Bihor, “Biserica ortodoxă din Oradea și Bihor în secolul al XVIII-lea”

- 19.15-19.30 - dr. Dumitru Megheșan - prof. univ., decanul Facultății de Teologie Ortodoxă „Ep. Vasile Coman”, “Învățământul teologic ortodox orădean. Academia Teologică”

- 19.30 – 19.45 :- discuții și concluzii

B. Secțiunea de Arheologie – Muzeul “Aurel Lazăr “

Moderatori:- prof. univ. dr. Sever Dumitrașcu, cerc. șt. dr. Doru Marta

- 16.00 – 17.20 :- comunicări pe secțiuni (4 comunicări x 20 minute)

- 16.00-16.20 - dr. Sever Dumitrașcu - prof. univ., Departamentul de Istorie, Universitatea din Oradea, “Un repertoriu orădean „desuet””

- 16.20-16.40 - dr. Florin Sfrengeu - lector univ., Departamentul de Istorie, Universitatea din Oradea, “Biharea în secolele IX – XI A.D.”

- 16.40-17.00 - Gruia Fazecaș - arheolog specialist, șef Secția Arheologie, Muzeul „Țării Crișurilor” Oradea, “O nouă descoperire arheologică eneolitică la Oradea – Oncea, punctul „La Izvor””

- 17.00-17.20 - dr. Ioan Crișan - arheolog expert, Secția Arheologie, Muzeul „Țării Crișurilor” Oradea , “Cercetări arheologice de diagnostic pe teritoriul comunei suburbane Sânmartin”

- 17.20 – 17.50 :- pauză de cafea

- 17.50 – 19.10 :- comunicări pe secțiuni (4 comunicări x 20 minute)

- 17.50-18.10 - dr. Doru Marta - cerc. șt., Secția Arheologie, Muzeul „Țării Crișurilor” Oradea, “Evoluția constructivă a Cetății Oradea în secolele XI – XVII”

- 18.10-18.30 - drd. Călin Ghemiș - arheolog specialist, Secția Arheologie, Muzeul „Țării Crișurilor” Oradea, “Cercetări arheologice în Parcul Industrial I – Oradea”

- 18.30-18.50 - dr. Sorin Bulzan - arheolog specialist, Secția Arheologie, Muzeul „Țării Crișurilor” Oradea, “Teritoriul orașului Oradea în epoca romană în lumina noilor descoperiri arheologice”

- 18.50-19.10 - dr. Corina Toma - arheolog specialist, Secția Arheologie, Muzeul „Țării Crișurilor” Oradea, “Reevaluarea modului de realizare a brățării din bară torsionată din tezaurul dacic de la Oradea-Sere”

- 19.10 – 19.45 :- discuții și concluzii

- 20.00 – 22.00 :- cina festivă

VINERI 11 octombrie 2013:

A. Secțiunea de Istorie – Muzeul “Aurel Lazăr

Moderatori:- prof. univ. dr. Ioan Zainea, conf. univ. dr. Gabriel Moisa

- 09.00 – 11.20 :- comunicări pe secțiuni (7 comunicări x 20 minute)

- 09.00-09.20 - dr. Florentina Chirodea - lector univ., Departamentul de Relații internaționale și Studii Europene, “Învățământul superior orădean (1777-2013)”

V. Zorii modernității:

- 09.20-09.40 - dr. Bujor Dulgău - șef serviciu, Arhivele Naționale – Serviciul Județean Bihor, “Vizitele împăratului Iosif al II-lea la Oradea”

- 09.40-10.00 - dr. Ciorba Ioan – consilier, DMPFI, Primăria Municipiului Oradea, “Personalități marcante ale istoriei Oradei: Samuil Vulcan. Rolul său în combaterea epidemiei de holeră din Transilvania (1831)”

- 10.00-10.20 - dr. Barta János - profesor emeritus, Universitatea din Debrețin, "Oradea in the age of the neo-absolutism(1849-1867)" - prezentare în limba engleză

- 10.20-10.40 - dr. Szendrei Ákos - cerc. șt. Ph. D., Universitatea din Debrețin , "Nagyvárad parlamenti képviselői a dualizmus korában - prezentare în limba maghiară"

- 10.40-11.00 - Gabriela Ananie - muzeograf, Secția Istorie, Muzeul „Țării Crișurilor” Oradea, "Tipografia "Patria" – prima tipografie românească din Oradea (1905)"

- 11.00-11.20 - dr. Viorel Faur - prof. univ., Departamentul de Istorie, Universitatea din Oradea, "Oradea – Orașul Supplexului și al Declarației de independență națională(12 octombrie 1918)"

- 11.20 – 11.40 :- pauză de cafea

- 11.40 – 14.00 :- comunicări pe secțiuni (6 comunicări x 20 minute)

VI. Aspecte de viață socială și economică orădeană:

- 11.40-12.00 - dr. Mircea Brie - conf. univ., Departamentul de Relații internaționale și Studii Europene, "Familia și emanciparea personală. Oradea - sfârșitul sec. XIX - începutul sec. XX"

- 12.00-12.20 - dr. Mihai Drecin - prof. univ., Departamentul de Istorie, Universitatea din Oradea, "Considerații asupra evoluției demografice a orașului Oradea, pe baza recensămintelor oficiale (1880-2012)"

- 12.20-12.40 - dr. Gabriel Moisa - conf. univ., Departamentul de Istorie, Universitatea din Oradea , "Aspecte privind șomajul orădean în perioada interbelică"

VII. Pași printr-un tumultuos secol XX:

- 12.40-13.00 - dr. Ioan Zainea - prof. univ., Departamentul de Istorie, Universitatea din Oradea, "Aurel Lazăr – primar al orașului Oradea"

- 13.00-13.20 - dr. Antonio Faur - prof. univ., Departamentul de Istorie, Universitatea din Oradea, "Ghetoul din Oradea – un spațiu al violenței și terorii asupra locuitorilor evrei "

- 13.20 -13.40 - dr. Augustin Țărău, "Oradea anului 1945. O tranziție a contrastelor "

- 13.40-14.00 :- concluziile secțiunii

B. Secțiunea Arhitectură, monumente istorice:- Sala "Traian Moșoiu "

Moderatori:- prof. univ. dr. Teodor Gheorghiu, dr. Dumitru Sim

- 09.00 – 11.20 :- comunicări pe secțiuni (7 comunicări x 20 minute)

I. Arhitectura istorică – de la analiza istorică la analiza teoretico-funcțională și diagnoza stării de fapt

- 09.00-09.20 - dr. Teodor Gheorghiu - arhitect, prof. univ. dr., Universitatea „Politehnica” din Timișoara, " Analize și diagnoze asupra urbanisticii și arhitecturii istorice ale unor orașe din Vestul României "

- 09.20-09.40 - Emödi Tamas - arhitect, S.C. Restitutor S.R.L. , "Dezvoltarea urbanistică a orașului Oradea între secolele XII-XVIII.Elemente de topografie istorică"

- 09.40-10.00 - Rodica Hârcă - muzeograf, istoric de artă, "Momentul Secession în arhitectura orădeană"

- 10.00-10.20 - dr. Ramona Novicov - conf. univ. dr., Facultatea de Artă, Universitatea din Oradea, "O „atlandidă” orădeană - patrimoniul scufundat orădean"

- 10.20-10.40 - dr. Mircea Pașca - consilier monumente istorice, DJCPN Bihor, "Locuințe orădene interbelice"

- 10.40-11.00 - dr. Ronald Hochhauser – muzeograf, Secția Istorie, Muzeul „Țării Crișurilor” Oradea, "Obiective de odinioară ale patrimoniului tehnic. Contribuții privind istoricul podului metalic din lunca orașului Oradea"

- 11.00-11.20 - dr. Cosmin Chiriac, dr. Liviu Bucur - lectori univ., Universitatea din Oradea, "Aspecte ale evoluției urbane a orașului Oradea după 1990"

- 11.20 – 11.40 :- pauză de cafea

- 11.40 – 14.00 :- comunicări pe secțiuni (7 comunicări x 20 minute)

II. Monumentele istorice – între deznădejde și speranță

- 11.40-12.00 - PaŃka Ernest - arhitect, S.C. PRO-ARH S.R.L., "Restaurarea Teatrului de Stat din Oradea"

- 12.00-12.00 - Anemari Szabo - arhitect, Birou Individual de Arhitectură, Titlu rezervat

- 12.20-12.40 - Cristian Pușcaș - arhitect, S.C. NOVARTIS S.R.L. Oradea, "Restaurarea sinagogii ortodoxe evreiești din Oradea"

- 12.40-13.00 - Octavian Muth - arhitect, Birou Individual de Arhitectură, "Restaurarea Palatului episcopal greco-catolic din Oradea și a Catedralei „Sf. Nicolae”2

- 13.00-13.20 - Adriana Lipoveanu - arhitect șef, Primăria Municipiului Oradea, Titlu rezervat

- 13.20-13.40 - dr. Sim Dumitru - șef serviciu, DMPFI, Primăria Municipiului Oradea, "Cetatea Oradea și steaua ei norocoasă. Prezent și perspective de reabilitare"

- 13.40-14.00 : concluziile secțiunii

- 14.00 – 16.00 :- masa de prânz

Închiderea lucrărilor simpozionului - Primăria Municipiului Oradea, Sala "Traian Moșoiu"

- 16.00 – 17.00 :- concluziile simpozionului

- vor fi prezentate de către moderatorii secțiunilor simpozionului

- 17.00 – 17.30 :- cuvânt de închidere:

- dl. prorector Sorin Șipoș

- dl. director Aurel Chiriac

- dl. viceprimar Ovidiu Mureșan

